

MARICEL

Després d'un llarg exili vaig tornar per fer realitat el que sempre havia estat un somni, una il·lusió que m'havien transmès els pares quan em parlaven del que havia estat casa nostra, i si bé no va estar fàcil tornar, doncs la meua malaltia ja estava en un estat molt avançat, i que el desplaçament era difícil per un vell i malalt com jo, el cert es que tenia promeses que complir abans de morir.

Vam haver de marxar del nostre país quan encara era petit, i ho recordo com un dels moments més tristos de la meua vida. Tot va anar molt de presa, fugir, amagar-nos, haver de sortir del país i navegar durant mils de quilòmetres, tot plegat perquè els meus pares havien estat fidels a la Segona República Espanyola. Després va venir la mort de la mare, i la renúncia del pare a tornar.

En els meus pensaments no hi han retrets, només passat, història, records si bé tèrbols, de grisos i negres; al cap una nova vida en un nou país, ho va canviar tot, i el que havien estat patiments i laments, després al recordar-ho només tenia sensacions de vuit, d'oblit, sentiments de tristor i expressions apagades, que amb el temps van anar minvant, fugint del meu passat.

El meu pare, va ser mestre i un apassionat de la pintura, sempre em deia que com la llum i els blaus de Sitges no en veuria mes, i repetia, les moltes tonalitats de blaus, el blau del matí quan aixecava el dia i el de la tarda quan es posava el sol, el blau d'un cel assolellat i fins i tot el blau fred de l'hivern, blau als balcons, blauet a les portes de les cases i de les finestres, i el blau del mar, em deia tot allargant el braç i senyalant la gran extensió de terra mexicana..... si be allà no hi havia mar, ni blau, ell l'estava veient, doncs per ell el mar, el cel i el blau de Sitges eren la referència dels seus records més estimats que havia pintat en la seva anima per no oblidar mai la seva terra.

Abans de morir el pare li vaig prometre que portaria les seves despulles i les de la mare a casa.

Vaig arribar a Sitges després d'un viatge que se'm va fer molt llarg, i el primer que em va copsar, quan vaig alçar al cap buscant la complicitat dels meus pares al cel, va ser la llum, que es reflectia amb força sobre el mar com si d'un mirall es tractés, arrossegant el

blau del cel al mar, els dos com si fossin la mateixa tonalitat, i al baixar la vista, les cases exposades al sol, blanques, i emblanquinades amb una calç recent sortida del seu forn.

Als pocs dies de retrobar-me a casa, anava coneixent indrets que per mi eren nous. Vaig arribar al Cau Ferrat, i vaig recordar les paraules del pare, deia que era el cau del Rusiñol i dels altres artistes modernistes que havien trobat a Sitges aquella llum que els inspirava, el seu espai de convivència i creació.

Al començar la visita, vaig trobar unes parets pintades de blau, d'un blau intens, que arribà fins l'espai que era de la ceràmica, a mitja alçada de la paret, rajoles impregnades d'aquells colors tan mediterranis com el blau del cel i el groc del sol. També la fusta del sostre es sumà a aquest ball de blaus i grocs en aportar unes flors blaves, i a l'altra banda de la finestra el mar i el cel.

Vaig continuar la visita a aquell lloc que per mi representava l'essència dels meus records i al arribar a la sala on es troben les pintures de la Escola Luminista, la pell se'm va posar de gallina, era com si estigues escoltant al meu pare quan, amb tota la seva intensitat i força, em parlava de Sitges; els meus sentits esverats voltant per tota la sala, i una mirada ràpida absorbint aquells quadres que eren no només pintura sinó l'expressió d'una forma de vida mediterrània, de llum i de colors, d'una cultura, de processons, religioses i populars, gent reunida entorn unes costums i unes tradicions, els efectes de la llum sobre la sorra de vora el mar, el groc de la terra, aquell cel que es confon amb el mar només separats per un horitzó imaginari, els núvols blancs, petits i de més grans, i les cases emblanquinades, els colors de la roba, de les barques, dels pescadors i les mestresses, i la alegria dels nens. Tot això era el que havia somiat el meu imaginari i ara els meus ulls ho estaven perpetuant. Sí, aquest era el sentiment que m'havien transmès a casa, i veient aquelles pintures no vaig tenir dubte del que era i significava la llum de Sitges.

Assegut al mirador, davant de l'arc que feia de finestra al mar, contemplava com el blau del cel s'arribava a confondre amb el blau del mar, com si tot fos mar, com si tot fos cel, com quan el pare estenent el braç i mirant a l'horitzó de la terra mexicana, em parlava del cel i del mar de Sitges. No era només recordar, era la expressió d'un sentiment, d'una passió, que havia pintat en la seva anima per no oblidar mai la seva terra, era la seva forma de retrobar-se amb ella.

Marxava tot envoltat de sensacions. De sobte em vaig trobar amb una pintura, que si bé no hi era a la mateixa sala que la de la Escola Luminista, transmetia molta llum, aquella

que buscaven i que van saber captar els impressionistes amics d'en Rusiñol, amb aquell traç lluminós i potent, fet amb la força del que ho està vivint, barrejant colors per fer un altre, com aquest ara, de color púrpura quan el blau i el blanc s'acollen per expressar la força del mar, que espitjat per el vent es troba amb la terra, xoca i s'endinsa cap endarrere per tornar a carregar contra la pedra formant una espuma de ràbia i d'impotència de no pogué amb aquell tros de roca que l'impedeix arribar allà, fins a la obertura a on el pintor es troba i el retrata, però continua el seu batec fins que al final torna, saturat de colpir la paret de roca, al seu estat de calma. Era tant el realisme que destil·lava aquell quadre i la duresa de la imatge, que vaig haver de tornar al mirador atret per el soroll del mar, doncs ara el mar estava furiós com si volgués atreure'm i que l'observes, com havia fet amb aquell pintor, castigava la paret del edifici assentat sobre la roca amb una cadència constant e intermitent, decidit a fer l'assalt definitiu del Cau Ferrat. Veia com el mar després de cada cop es retirava per tornar a envestir de nou, mentrestant el cel a la distancia ho contemplava marcant l'horitzó tot aportant el seu color més blau com si li volgués dir al mar que prou d'envestides. Em vaig adonar que aquella pintura s'havia fet des d'aquell mateix espai a on em trobava, des d'on es podia contemplar amb tota la seva extensió el mar i el cel, i només una persona sensible, un artista de la llum podia captar amb aquells cops de colors la força d'un mar que deixava de ser blau, per poder transmetre la seva duresa davant de la passivitat d'un cel que esperava el moment de tornar a lluir el seu color preferit i reflectir-ho al mar. Tal com ho havia vist en Ramon Casas des del mirador del Maricel.

Luis Left

